

Paraules alienes

En aquestes **mateixes pàgines**, Pablo Pareja ens recorda l'advertiment, un xic sorneguer, de Talleyrand: «La llengua (o la paraula) ha estat donada als homes per tal que puguin amagar els seus pensaments». Hi he pensat en veure la fotografia d'un **molar gegantí** de gairebé dos milions d'anys d'antiguitat. Prové d'un dels moltíssims membres de *Gigantopithecus blacki*, una espècie d'homínid que va poblar els boscos on, en aquests escadussers instants en què persistim, hi trobem la Xina, l'Índia i el Vietnam.

Aquestes peces dentals són tan colossals que es venien com a "dents de drac" sota la màgica creença que tenien propietats remeieres. Les seves dimensions permeten endevinar les dels seus propietaris, que s'alçaven més de tres metres i pesaven al voltant de mitja tona. Les fantasies que animen aquests éssers formidables s'han obert pas fins i tot a la darrera versió cinematogràfica del **Llibre de la Selva** (2016). En un **article a Nature** coliderat per un dels nostres més brillants col·legues, en **Tomàs Marquès-Bonet**, s'explica que la informació *paleoproteòmica* extreta de l'esmalt dental -la més antiga informació molecular mai obtinguda d'un homínid- ens permet vincular-lo amb els orangutans, els seus parents evolutius més propers, dels qui es van separar fa uns 10 milions d'anys. Els gigantopitecs no són, doncs, els nostres ancestres. No ens podem ni vantar ni avergonyir de ser descendents d'una estirp de gegants. Però, i què?

Si el borgià i infinit laberint d'efectes i causes que és el nostre cosmos s'hagués desplegat en alguna configuració alterna, potser els gigantopitecs haguessin produït un llinatge com el nostre. Un univers alternatiu amb algú altre capaç de la cultura, de la parla, de la literatura i de la ciència, si és que aquestes s'hi esdevinguessin en el mateix ordre que en el nostre cas. No cal concebre viatges estel·lars per imaginar un encontre amb una civilització aliena, i en un cert sentit també alienígena. De fet, per tot el que sabem de la nostra realitat, la probabilitat de rebre visites extraterrestres -cordials o no- sembla força més petita que la probabilitat que a la mateixa Terra, potser en continents diferents, un altre llinatge d'homínids hagués desenvolupat la parla. Que aquesta possibilitat no s'hagi materialitzat no ha d'impedir contemplar-la com a raonable o realista.

Imaginem, per exemple, la reacció de Cristòfol Colom (o bé la de **Leif Eriksson**, o la d'uns força imaginaris **xinesos** o **egipcis**, tant se val) en arribar al Nou Món. Un món tan nou i diferent que no albergués cap imperi humà reconeixible. O encara més. Imaginem els **primers colonitzadors d'Amèrica**, tot just creuat l'estret de Bering, i no trobant el continent desocupat, sinó habitat per uns altres humanoides intel·ligents, de fesomies extravagants i parles inescrutables. Quan hi penso, sempre recordo Talleyrand. Quins pensaments no ens voldríem amagar els uns als altres?

Arcadi Navarro

Humanoide. Catedràtic de Genètica i Professor d'Investigació ICREA a la UPF.